

Format

**Gemeenschappelijke Regeling: Gezondheidsdienst Drenthe (GGD):
2022 e.v.**

1. Inleiding

Op grond van de gemeenschappelijke regeling GGD Drenthe wordt de jaarrekening, voorafgaand aan de vaststelling, voorgelegd aan de gemeentebesturen voor de zienswijzeprocedure (artikel 24 GR GGD Drenthe). Dit geldt ook voor de concept beleidsbegroting van het komende jaar (artikel 23 GR GGD Drenthe). De jaarrekening 2020 en de beleidsbegroting 2022 wordt door het Algemeen Bestuur van de GGD, met inachtneming van de zienswijzen van de deelnemende gemeenten vastgesteld. Aan de deelnemende gemeenten wordt gevraagd om eventuele zienswijzen bij het bestuur kenbaar te maken.

1.1 Waarover gaat de GR

Alle gemeenten in Nederland hebben de taak de gezondheid van hun inwoners te beschermen, te bewaken en te bevorderen. De gemeenten hebben voor het uitvoeren van deze taak een GGD. De GGD Drenthe voert haar wettelijke taken uit ten behoeve van de inwoners van de gemeente Meppel.

1.2 Wat doet de GR (doelstelling, maatschappelijke effecten)

De missie van de GGD Drenthe is het bevorderen en beschermen van de gezondheid van de inwoners van de 12 Drentse gemeenten in het algemeen en van risicogroepen in het bijzonder.

De GGD Drenthe levert een actieve bijdrage aan het in standhouden en verbeteren van de gezondheid van de inwoners van Drenthe. Naast het uitvoeren van preventieve activiteiten, ondersteunt en adviseert de GGD de gemeenten en andere partijen bij gezondheidsvraagstukken.

De GGD Drenthe werkt op verschillende manieren aan de gezondheid van de Drentse burgers. De activiteiten zijn verdeeld over de sectoren OGGZ, jeugdgezondheidszorg (vanaf vier jaar) en algemene gezondheidszorg (onder andere medische milieukunde, forensische geneeskunde, meldpunt openbare geestelijke gezondheidszorg). Daarnaast vervult de GGD nog een aantal functies op het gebied van onderzoek, advisering en voorlichting. Bovendien wordt de organisatie van Veilig Thuis Drenthe (VTD) door de GGD Drenthe als additionele taak uitgevoerd.

Het beleidskader waarbinnen de GGD opereert wordt grotendeels gevormd door de Wet publieke gezondheid (Wpg).

2. Samenwerking (wie zijn onderdeel van de GR, wat zijn de verhoudingen onderling)

De GGD Drenthe wordt gevormd door de 12 Drentse gemeenten. Het bestuur bestaat uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur. Het Algemeen Bestuur bestaat uit evenveel leden als het aantal gemeenten. Iedere gemeente wordt in het AB door één lid vertegenwoordigd. Voor Meppel is dat, tot het nieuwe college is gevormd, wethouder Jaap van der Haar. Het Dagelijks Bestuur draagt de uitoefening van zijn bevoegdheden voor zover nodig in mandaat op aan de directeur.

3. Actuele ontwikkelingen (wetgeving, politiek, in de samenwerking)

3.1 Investeren in publieke gezondheid

De GGD begeeft zich al meer dan twee jaar in de frontlinie van de bestrijding van de coronapandemie. Dit heeft niet alleen inzet gekost, maar ook inzichten gebracht.

Deze inzichten maken dat de GGD aandacht vraagt voor gezondheidsbevordering en preventie. Een kanteling van een systeem gericht op zorg, naar een systeem waarin gefocust wordt op gezondheid en veerkracht. Waarbij gezondheid gezien wordt in een breed perspectief, passend bij het gedachtegoed van 'positieve gezondheid'. Het gaat naast de lichamelijke en mentale gezondheid ook om zingeving, meedoen en kwaliteit van leven. In 2021 schreef de GGD al dat doorontwikkeling en herstel van de organisatie nodig is. In die lijn refereert GGD naar een rol van 'trusted advisor' op basis van expertise, geavanceerde monitoring en analyse van data en zoveel mogelijk samen met gemeenten en andere partijen in regionale netwerken hierin op te trekken.

De coronapandemie heeft zichtbaar gemaakt hoe belangrijk het is om als samenleving aandacht te hebben voor een goede gezondheid. Mensen met een slechte gezondheid bleken het meest kwetsbaar te zijn voor een ernstig verloop van de ziekte. Op een aantal gezondheidsproblemen, zoals overgewicht en mentale problematiek, is een grote urgentie om de trend naar beneden om te buigen. Bovendien worden de sociaaleconomische gezondheidsverschillen eerder groter dan kleiner. Daarnaast wordt steeds meer duidelijk dat het zorgsysteem tegen haar grenzen aan loopt. De zorgvraag, en daarmee de zorguitgaven, zullen de komende jaren flink toenemen waardoor het zorgsysteem onbetaalbaar wordt. Er dreigt verdringing van andere belangrijke portefeuilles, zoals bestaanszekerheid en onderwijs, terwijl deze paradoxaal genoeg juist cruciaal zijn voor het bereiken van gezondheidswinst. En er is sprake van een toenemend en ernstig tekort aan zorgpersoneel en aan mantelzorgpotentieel.

3.2 Expertisepartner op het gebied van een gezonde leefomgeving.

De komst van de Omgevingswet is aanleiding voor de GGD om door te ontwikkelen naar de gewijzigde rol van expertisepartner op het gebied van een gezonde leefomgeving. De GGD stelt zich daarbij als doel dat met de inrichting van leefomgeving van inwoners van Drenthe de gezondheid in positieve zin beïnvloed kan worden. Door vroegtijdig betrokken te zijn bij plannen die de leefomgeving veranderen kan de GGD door het inbrengen van unieke expertise behulpzaam zijn bij het in beeld brengen van consequenties van verandering van de leefomgeving en het adviseren over de leefomgeving in relatie tot de gezondheid van de inwoners van Drenthe.

3.3 Transformatie jeugdgezondheidszorg

Met de jeugdgezondheidszorg (JGZ) volgt en beoordeelt de GGD de ontwikkeling van kinderen en jongeren in Drenthe. Op die manier komen ook kwetsbare kinderen zo vroeg als kan in beeld, ook als zij zelf of hun ouders zelf geen vragen formuleren. Met de start van het landelijk programma 'JGZ in flow' heeft de GGD in 2020 een eerste stap gezet in de transformatie van de Jeugdgezondheidszorg in Drenthe. De implementatiefase vindt in 2022 plaats, daarna is de doorvoering van Maatwerkzorgpaden aan de beurt. De GGD geeft aan dat de houdbare jeugdgezondheidskosten in Drenthe voor de komende jaren tegen voor de gemeenten gelijkblijvende kosten een aantrekkelijk aanbod is dat ook in 2023 hun aandacht vraagt.

3.4 Implementatie 'Geweld hoort nergens thuis'/VTD

In het kader van het programma 'Geweld hoort nergens thuis' is ten aanzien van Veilig Thuis Drenthe (VTD) een transformatieproces ingezet, waarbij VTD zich meer ontwikkelt naar een kennis- en adviesorganisatie op het gebied van veiligheid binnen de thuissituatie. Hierbij wordt ten behoeve van de uitvoering intensief en meer geïntegreerd

samengewerkt met het lokale veld. Veilig Thuis Drenthe (VTD) is sinds 1 januari 2015 voor de 12 Drentse gemeenten het centrale meldpunt voor advies en meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. VTD draagt bij aan het voorkomen en stoppen van huiselijk geweld en kindermishandeling en het duurzaam borgen van veiligheid voor alle inwoners van Drenthe, van jong tot oud. Het meer intensief en geïntegreerd samenwerken vraagt niet alleen een ontwikkeling van VTD zelf, maar ook aandacht voor de implementatie van 'geweld hoort nergens thuis' en de inrichting van het lokale veld van Meppel. Zonder stevig lokaal veld in gemeenten, kan de positieve ontwikkeling van VTD en 'geweld hoort nergens thuis' niet slagen.

3.5 Data en informatie zijn cruciaal binnen de GGD

De GGD ontwikkelt zich naar een meer proactieve kennispartner waarbij het gebruik van data en informatie een cruciale rol speelt. Dit is een belangrijke ontwikkeling omdat met de juiste data er een goed beeld geschetst wordt over de situatie in Drenthe, maar ook in Meppel. Dit geeft Meppel de gelegenheid om koers te bepalen en bij te sturen, daar waar nodig. Alleen door gebruik te maken van datagedreven en informatiegestuurd werken is de GGD in staat om de doelstellingen van haar primaire processen en bedrijfsvoering te realiseren en uitvoering te geven aan een aantal grotere beleidsontwikkelingen. Om bij te blijven ten opzichte van de professionele netwerken en in een maatschappij die steeds meer datagedreven werkt, is het noodzakelijk om een volgende fase in te gaan. Hiervoor is specifieke kennis en expertise nodig op het gebied van informatievoorziening, die nu nog onvoldoende in beide organisaties aanwezig is, onder andere op het gebied van data science, business intelligence en data engineering. Er is een tekort aan personeel op dit onderwerp op de arbeidsmarkt. De GGD geeft aan dat als we nu niet investeren op het gebied van datavoorziening en informatiemanagement, het risico bestaat dat er kennis gemist wordt en we daarmee over een paar jaar achterlopen op andere betere data gestuurde organisaties.

3.6 Verbeterplan informatieveiligheid & privacy

In 2021 is er sprake geweest van een data lek. Dit heeft via de media landelijke aandacht gekregen. Er ontstond een landelijke urgentie om het lek te analyseren en om een verbeterplan op te stellen. Het Algemeen bestuur van de GGD heeft op 11 april 2022 het verbeterplan veiligheid informatievoorziening en privacy vastgesteld. informatieveiligheid en privacy kan in de samenwerking met de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) effectiever en efficiënter worden opgepakt. Gezien de urgentie is de uitvoering van de maatregelen uit dit verbeterplan voorzien in 2022. Om de uitvoering van het verbeterplan mogelijk te maken is het noodzakelijk de lopende begroting van de GGD tussentijds aan te passen en de bijdrage van de deelnemende gemeenten te verhogen. Via een afzonderlijk verzoek worden de gemeenten hierover een zienswijze gevraagd, die zal worden betrokken bij de definitieve besluitvorming van het algemeen bestuur over de voorgestelde begrotingswijziging op dit punt. Voor de volledigheid zijn de financiële consequenties vanaf 2023 van het bestuursvoorstel verbeterplan veiligheid informatievoorziening en privacy meegenomen in de begroting 2023.

3.1 Toekomst

Na twee intensieve 'corona jaren' kan de focus van de GGD weer verlegd worden naar innovatie en ontwikkeling waarin de lessen uit de coronapandemie meegenomen worden. Vanuit de Drentse gemeenten is behoefte aan actuele, samenhangende en betrouwbare data op gemeentelijk niveau. Dit maakt mede dat de GGD stuurt op investering in datagestuurd werken. Ook de ontwikkelingen van VTD en de implementatie van 'Geweld Hoort Nergens Thuis' zijn belangrijke onderwerpen om geweld in afhankelijkheidsrelaties te voorkomen en te stoppen. De Drentse ambitie is nul gevallen huiselijk geweld en kindermishandeling in Drenthe.

4. Financiën

4.1 Jaarrekening 2021

GGD Drenthe heeft 2021 afgesloten met een voordeling saldo van € 107.909. Dit voordeel komt voornamelijk doordat de inwerkingstredingsdatum van de wetswijziging prenataal huisbezoek door de JGZ is uitgesteld naar 1 juli 2022. Verder heeft het later opvullen van vacatureruimte ook nog een voordelig effect gehad in 2021.

De meerkosten die zijn ontstaan vanwege de bestrijding van het Corona virus zijn volledig vergoed door het ministerie van VWS. Daarnaast zijn ook de weggevallen opbrengsten als gevolg van de Covid-19 crisis gecompenseerd door het ministerie.

Er wordt voorgesteld het voordelige saldo te reserveren en te gebruiken als dekking voor de jaarlast van 2022. Hiervan worden o.a. de kosten voor de uitvoering van het verbeterplan informatieveiligheid gedekt.

4.2 Begroting 2023

De begroting van 2023 is conform de VDG notitie "Samen werken voor Drenthe" geïndexeerd op lonen en prijzen. Voor 2023 is dat een bedrag van € 447.000(1,9%).

Verder wordt de bijdrage organisatieontwikkeling structureel uit de begroting gehaald en wordt er extra geld uitgetrokken voor Publieke gezondheid en Gezonde leefomgeving. Ook is er eenmalig in 2023 extra geld gereserveerd voor de transformatie jeugdgezondheidszorg. De verwachting is dat dit een terugverdieneffect zal laten zien op termijn.

Daarnaast wordt er structureel extra geld besteedt om meer gebruik te kunnen maken van data en informatie om een impuls te geven aan de kwaliteit van dienstverlening. Hierin wordt de samenwerking gezocht met de VRD. Ook is in deze begroting de kosten van het Verbeterplan informatieveiligheid al verwerkt.

Conform de VDG notitie "Samen werken voor Drenthe" is besloten de algemene reserve van de GGD terug te brengen van 5% naar maximaal 2,5% van de lasten van het betreffende jaar. Het ongedekte deel van de risico's van de GGD zal door de gemeenten in hun eigen weerstandscapaciteit moeten worden verwerkt. Het bedrag boven het vastgestelde maximum van de algemene reserve vloeit naar rato terug naar de deelnemende gemeenten.

4.2 Begrotingswijziging 2022

Er wordt voorgesteld om de begroting van 2022 te wijzigen voor de uitvoering van het verbeterplan informatieveiligheid. Hiervoor is € 75.000 nodig. Het voorstel is om het voordelige jaarrekeningresultaat hiervoor te gebruiken. Deze aanpassing leidt niet tot aanpassing van de gemeentelijke bijdragen in 2022.

4.1 Grootboeknummer

De meerjarenbegroting van de GGD geeft de volgende cijfers (x 1.000)

jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	30.751	31.568	32.421	33.455	34.525
Baten	31.031	31.914	32.614	33.723	34.801
Result. voor bestemming	281	346	193	268	276
Result. na bestemming	0	0	0	0	0

Gemeentelijke bijdrage(x 1.000)

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Meppel	1.112	1.177	1.212	1.241	1.270	1.298

De gemeentelijke bijdragen worden in de begroting 2023 bijgesteld naar aanleiding van de meerjarenbegroting van de GGD.

Grootboeknummers 62020, 61930, 61820

5. Indienen van zienswijzen*Jaarrekening 2021*

Voorgesteld wordt om in te stemmen met de jaarrekening 2021.

Ontwerpbegroting 2023

Het college adviseert de raad om een zienswijze in te dienen.

Argument

Ons voorstel is om het onderdeel 'expertisepartner op het gebied van een gezonde leefomgeving' uit de begroting te halen. En deze taak aan te bieden als een additionele taak. Dit zorgt voor een verlaging op de totale begroting van de GGD Drenthe van incidenteel € 225.000 en structureel € 150.000.

Begrotingswijziging 2022

Voorgesteld wordt om in te stemmen met de begrotingswijziging voor 2022.